

Het Gerechtshof te 's-Gravenhage, Eerste Meervoudige Belastingkamer;
Gezien het - bij schrijven van 26 juni 1972 aangevulde beroepschrift, ingediend namens X, wonende te Z, ingekomen op 27 september 1971 en gericht tegen de hem door de inspecteur der directe belastingen te Y opgelegde aanslag tot navordering van inkomstenbelasting over het jaar 1966, waarvan het aanslagbiljet is gedagtekend 30 juli 1971;

Gezien de overige stukken van het geding, waaronder de pleitnotities van de gemachtigde van de belanghebbende, door deze voorgedragen en overgelegd op na te noemen zitting van het gerechtshof, zomede een door die gemachtigde daarbij overgelegde fotocopie van een verklaring van A, wonende te Z, van welke stukken de inhoud als hier ingelast moet worden beschouwd;

Gehoord ter zitting van het gerechtshof van 10 januari 1973 de belanghebbende bij monde van zijn gemachtigde Mr. B, belastingadviseur te W, zomede de voornoemde inspecteur;

Overwegende dat de belanghebbende over het jaar 1966 in de inkomstenbelasting is nagevorderd naar een nader vastgesteld belastbaar inkomen van f 45.000,--, tariefgroep III, met aftrek voor 3 kinderen, waarbij rekening te houden met een aftrek terzake van arbeidsinkomsten van de echtgenote van de belastingplichtige groot f 2.000,--, nadat de oorspronkelijke aanslag was geregeld naar een belastbaar inkomen van f 42.675,--, zelfde tariefgroep en kinderaftrek, doch met een aftrek terzake van arbeidsinkomsten als voormeld van f 750,--; dat het bedrag van de te weinig geheven belasting volgens die aanslag is f 595,--, waarover - na gedeeltelijke kwijtschelding - een verhoging is opgelegd van f 149,--, zodat de totale aanslag bedraagt f 744,--; dat de belanghebbende tegen deze aanslag tijdig een beroepschrift heeft ingediend; dat dit beroep strekt tot vernietiging van de opgelegde navorderingsaanslag en in elk geval tot het doen vervallen van de toegepaste verhoging van de naar het oordeel van de inspecteur te weinig geheven belasting; dat de inspecteur handhaving heeft gevraagd van de aanslag, zoals die is opgelegd;

Overwegende dat het geschil betrekking heeft op het volgende:

Bij de navordering is het belastbaar inkomen verhoogd met een bedrag van per saldo f 2.325,--. Dit bedrag is het verschil van f 2.587,--, tot welk bedrag volgens de inspecteur de winst van het door de belanghebbende uitgeoefende bedrijf moet worden verhoogd boven het bij de aanvankelijke aanslag uit dien hoofde in

aanmerking genomen bedrag, en f 262,-- te veel aangegeven spaarbankrente. Tot gemeld bedrag van f 2.587,-- zouden ontvangsten van het bedrijf niet zijn verantwoord. De belanghebbende ontkent dit. Zou nochtans worden aangenomen, dat te weinig ontvangsten werden verantwoord, dan kan dit zijns inziens in elk geval niet worden toegeschreven aan opzet of grove schuld van hem, belanghebbende. De inspecteur heeft voorts gesteld, dat in het onderhavige geding als vaststaande moet worden aangenomen, dat over 1966 aanvankelijk over winst tot voormeld bedrag te weinig belasting is geheven, aangezien tussen hem en de belanghebbende een compromis is gesloten omtrent de hoogte van het belastbaar inkomen, waarnaar de navorderingsaanslag zou worden geregeld, overeenkomstig welk compromis die aanslag daarna is opgelegd. De belanghebbende heeft bestreden, dat een hem bindend compromis tot stand zou zijn gekomen, alsmede dat dit er aan in de weg zou staan, dat naar aanleiding van het ingediende beroepschrift het Hof zelfstandig zou onderzoeken en beslissen of voor navordering, gelijk heeft plaatsgehad, voldoende reden is.

Overwegende dat in het geding nog het volgende is gebleken onderscheidenlijk gesteld en de wederzijdse standpunten, kort weergegeven, als volgt nader kunnen worden omschreven:

De belanghebbende oefent en oefende in de jaren 1966 tot en met 1968 onder de naam C een chemische wasserij en stomerij uit, welk bedrijf in die jaren was gevestigd in een huurpand a-straat 1 te Z, gelegen in een saneringswijk. Hij werkte in het bedrijf tezamen met zijn echtgenote. Van vreemd personeel werd vrijwel geen gebruik gemaakt. Het is een familiezaak, waarin de belanghebbende zijn ouders is opgevolgd, eerst in samenwerking met een broer daarna alleen. Sinds kort is het bedrijf, wegens sloop van het bedrijfspand, verhuisd naar een gekocht pand aan de b-straat 1 te Z.

Volgens de belanghebbende heeft hij er op aanraden van zijn advocaat de laatste jaren naar gestreefd, onder meer door zijn kosten zo veel mogelijk te beperken, van een zo hoog mogelijke winst te doen blijken, zulks met het oog op het verkrijgen van een zo groot mogelijke schadeloosstelling wegens gedwongen verplaatsing van zijn bedrijf. De belanghebbende hield een zogenaamd kladkasboek bij, waarin de ontvangsten wekelijks werden geboekt na afloop van iedere werkweek. Daarbij werd rekening gehouden met uit de kas gedane zakelijke uitgaven. Voor privé-uitgaven werd wekelijks een vast bedrag uit de kas genomen en geboekt. Volgens de

belanghebbende kwam het niet voor, dat voor privédoeleinden andere dan geboekte kasopnamen werden gedaan. Het netkasboek werd eens per maand bijgehouden door de boekhouder D, een oom van de belanghebbende, die dit kosteloos deed.

Over de jaren 1966 tot en met 1969 werd, nadat de oorspronkelijke aanslagen over de jaren 1966 tot en met 1968 al waren geregeld, door de afdeling controle van de inspectie een boekenonderzoek ingesteld. Hierbij werden vermogensopstellingen gemaakt en werd aan de hand van vermogensvergelijking nagegaan of de geboekte ontvangsten voldoende ruimte boden voor de privé-uitgaven, welke ten behoeve van het gezin moesten zijn gedaan. Tot deze privé uitgaven behoorden de kosten van het houden van een plezierboot, die einde 1968 werd verkocht nadat hij was vervangen door een andere, opbrengst f 4.500,--, en van het rijden voor privé met een oude auto, merk T, waarmede echter geen groot aantal kilometers werd afgelegd. Volgens de belanghebbende verhoogde de opbrengst van de verkochte boot het in 1968 voor privé-uitgaven beschikbare bedrag. De inspecteur meent echter, dat de koopsom eerst in het jaar 1969 werd ontvangen.

De controlerende ambtenaren kwamen tot de slotsom, dat het gezin in de jaren 1966 tot en met 1968 niet kon hebben geleefd van het bedrag van de geboekte privéopnamen. Er van uitgaande, dat dit meerdere privé moest zijn gedekt uit opgenomen bedragen afkomstig van niet verantwoorde ontvangsten, werd aan de belanghebbende medegedeeld, dat tot navordering zou worden overgegaan. Dit heeft aanleiding gegeven tot een aantal besprekingen tussen de belanghebbende, diens echtgenote, zomede de boekhouder D en de inspecteur. Naar aanleiding van deze gesprekken werden voor de navordering lagere bedragen genoemd dan waarvan navordering aanvankelijk in het voornemen had gelegen. Uiteindelijk schreef de inspecteur op 26 maart 1971 aan de belanghebbende de volgende brief:

Y, 26 maart 1971.

De Heer X
a-straat 1
Z.

Geachte Heer X,

Ten vervolge van mijn brief dd. 9 februari 1971 en de beide besprekingen die daarna plaatsvonden met uw echtgenote en de heer D terwijl ook de hoofdcontroleur A, de heer E bij deze bespreking aanwezig was, doe ik u hierna een voorstel dat u alleen bij wijze van compromis kunt aanvaarden.

Bij aanvaarding verzoek ik u het afschrift van dit schrijven voor akkoord getekend door u én door de heer D vóór 21 april aan mij terug te zenden. Gaat u niet akkoord, dan hebben beide partijen de vrijheid te handelen zoals hen goeddunkt. Mijn compromis voorstel luidt als volgt:

De navorderingsaanslagen worden met 25% boete opgelegd tot de onderstaande belastbare inkomens:

1966 -	f 45.000,--
1967 -	f 40.000,--
1968 -	f 60.000,--

Het belastbaar inkomen over 1969 wordt vastgesteld op f 55.000,--. Voor uw vrouw wordt, in plaats van f 2.250,-- over alle jaren een belasting faciliteit verleend berekend naar f 6.000,-- volgens uw schrijven.

Afschrift van deze brief heb ik gezonden aan:

- de Heer D te V, met de mij ter hand gestelde boekhoudkundige stukken; en aan
- de Heer E

De Inspecteur,

F

Ondergetekende verklaart zich

Hoofdinspecteur-tit.

met het bovenstaande akkoord:

V, 1971

Y, 26 april 1971

D

X

De belanghebbende besprak deze brief met zijn boekhouder, die hem aanraade deze maar voor akkoord te tekenen. De belanghebbende deed dit op 26 april 1971 en zond het stuk daarop aan de inspecteur terug. De boekhouder zelf tekende niet. De navorderingsaanslagen over de jaren 1966 tot en met 1968 werden daarna overeenkomstig het in deze brief aangeboden compromis opgelegd, behoudens dat nog rekening werd gehouden met een hogere aftrek terzake van arbeidsinkomsten

van belanghebbendes echtgenote dan bij de oorspronkelijke aanslag was verleend.

De inspecteur is van oordeel, dat de belanghebbende is gebonden aan het gesloten compromis. Dit was gebaseerd op vaststelling van het bedrag van de in de jaren 1966 tot en met 1968 voor privédoeleinden opgenomen, doch niet verantwoorde, ontvangsten op de bedragen, waarmede bij de navorderingen de winst en in verband daarmede de belastbare inkomens zouden worden verhoogd, De bedoeling daarbij was het geschil, hetwelk hieromtrent bestond, tot een einde te brengen. De hoogte van deze bedragen - een feitelijk punt - staat daardoor zijns inziens in het geding vast en kan daarin niet meer ter discussie worden gesteld. Hij is overigens van oordeel, dat ook materieel de navorderingen juist zijn en eerder te laag dan te hoog zijn opgelegd.

De belanghebbende bestrijdt, dat hij in het onderhavige geding aan het compromis is gebonden. Toen hij de brief van de inspecteur voor akkoord tekende, beseftte hij niet, dat hij zich daardoor ook in beroep bond. Zijn boekhouder zou hem hebben gezegd, toen deze hem aanraade te tekenen, dat men daarna wel verder zou zien of een beroep op de rechter zou moeten worden gedaan. Dit advies berustte, aldus de mededeling van de gemachtigde in het onderhavige geding, op een verkeerde lezing van een belastinggids. De belanghebbende stelt, dat hij daardoor niet wist wat hij deed toen hij zijn handtekening zette. Het compromis is zijns inziens overigens ook daarom ongeldig, omdat de handtekening van zijn boekhouder ontbreekt, ofschoon deze naar luid van het stuk wel mee moest tekenen. Hij beschouwt het bovendien als een afgedwongen compromis, hetwelk terzijde moet worden gesteld. De belanghebbende heeft voorts de cijfers van de inspecteur ten gronde bestreden, er op wijzende dat in de administratie geen fout werd gevonden. Hij oordeelt, dat hetgeen aan privé-opnamen werd geboekt voor het gezin juist voldoende was om van te leven. De navorderingsaanslagen kunnen daarom naar zijn mening, afgezien van een buiten het punt van de ontvangstverantwoording staande correctie groot f 1.773,-- het jaar 1968 betreffende, waartegen geen bezwaar bestaat, niet in stand blijven. Voor verhoging van de aanslag is generlei reden.

De inspecteur heeft hiertegenover nog opgemerkt, dat voor de geldigheid van het compromis de mede-ondertekening van de boekhouder niet essentieel was, zeker niet nu de belanghebbende met diens medeweten en zelfs op zijn aanraden het stuk heeft ondertekend. Hij hecht geen geloof aan de mededeling, dat de belanghebbende niet zou hebben beseft, waartoe hij zich door het aangaan van het

compromis bond. Iemand, die reeds jaren zelfstandig ondernemer is, moet dit begrijpen. Van enige dwang het compromis aan te gaan is, gelijk uit de gang van zaken voldoende blijkt, geen sprake geweest.

Overwegende omtrent het geschil:

dat er geen reden is aan te nemen, dat de belanghebbende anders dan in vrijheid zijn wil heeft bepaald toen hij besloot de brief, waarin het aanbod van de inspecteur tot het sluiten van een compromis was vervat, voor akkoord te tekenen en terug te zenden;

dat hierdoor dit compromis tot stand kwam, ook al werd de akkoordverklaring niet mede-ondertekend door de boekhouder D; dat diens mede-ondertekening voor het tot stand komen van de overeenkomst niet nodig was; dat de inspecteur het kennelijk op prijs heeft gesteld, dat de boekhouder tevens zou tekenen, teneinde te voorkomen, dat de indruk zou ontstaan, dat het compromis buiten deze adviseur om tot stand zou zijn gebracht; dat hiervan echter in dit geval geen sprake is geweest en het ontbreken van deze - overbodige - handtekening de verbindendheid van het compromis niet aantast;

dat de belanghebbende nog heeft gesteld, dat hij heeft gedwaald in de draagwijdte van het compromis, doordat hij niet heeft beseft, dat de strekking daarvan was, dat het voor de partijen ook bij instellen van beroep tegen de aanslag bij het Hof bindend zou zijn; dat evenwel, in het midden gelaten of de belanghebbende inderdaad in deze mening heeft verkeerd toen hij zijn handtekening zette, ook dit de geldigheid van het compromis niet aantast; dat toch de inspecteur kon en mocht verwachten, dat de belanghebbende zich van de draagwijdte van zijn akkoordverklaring bewust was en, zo hij al een ogenblik in twijfel zou hebben verkeerd, zich vooraf van deskundig advies zou hebben voorzien; dat het de belanghebbende voorts duidelijk moet zijn geweest, dat de inspecteur zijn aanbod deed om aan deze lang lopende zaak in overeenstemming met hem, belanghebbende, een einde te maken; dat de inspecteur dan ook op belanghebbendes akkoordverklaring, nadat hij die had ontvangen, mocht afgaan; dat de goede trouw meebrengt, dat de belanghebbende zich daarna niet met vrucht op dwaling kan beroepen, op grond van het voormelde misverstand, hetwelk volgens zijn mededeling bij hem aanwezig is geweest:

dat aan het gesloten compromis, naar in het geding voldoende is komen vast te staan, ten grondslag lag de vaststelling van een feitelijk gegeven, te weten de niet geboekte ontvangsten, waarvan het bedrag van de op te leggen

navorderingsaanslagen afhing; dat het sluiten van dergelijke overeenkomsten een geoorloofd hulpmiddel is om aan onzekerheden, welke zich bij het regelen van aanslagen voordoen, een einde te maken, teneinde het uitgebreide werk van een zo goed mogelijke aanslagregeling te vergemakkelijken; dat, is zulk een overeenkomst eenmaal gesloten, het rechtskarakter daarvan meebrengt, dat de daarin besloten liggende vaststellingen ook in rechte bindend zijn;

dat om deze reden de navorderingsaanslag moet worden gehandhaafd voor wat betreft het bedrag van de te weinig geheven belasting, nu belanghebbendes grief zich op dit punt uitsluitend richt tegen de inhoud van het gesloten compromis;

dat belanghebbendes grief tegen het toepassen van verhoging zich richt tegen het feit, dat ten onrechte is aangenomen, dat als gevolg van zijn opzet of grove schuld te weinig belasting is geheven; dat het bestaan van opzet of grove schuld geen feit is, waarvan de aanwezigheid bij compromis bindend kan worden vastgesteld; dat echter, nu als vaststaande moet worden aangenomen, dat belanghebbendes ontvangstverantwoording niet in orde is geweest, niet kan worden gezegd, dat het niet aan zijn grove schuld was te wijten, dat aanvankelijk te weinig belasting werd geheven; dat derhalve ook deze grief faalt;

Rechtdoende:

Handhaaft de aanslag tot navordering, waarvan beroep, met inbegrip van de daarbij opgelegde verhoging.

Aldus gedaan in raadkamer op 19 maart 1973 door de heren Plantenga Vice-president, Hollander, Professor Schuttevaer, Raadsheer-plaatsvervanger, in tegenwoordigheid van de Waarnemend-griffier mevrouw Stoffer-van Nieuwkoop.

Stoffer-van Nieuwkoop

Plantenga

Aangetekend aan partijen

verzonden: -3 APR. 1973